

Dějiny moderního a současného umění II

Letní semestr 2024/2025

Anotace předmětu

Předmět podává důkladný přehled o výtvarných směrech a osobnostech evropského a severoamerického umění od období po druhé světové válce do současnosti. Navazuje na znalosti principů modernismu i avantgard, vysvětluje podstatu postmoderních tendencí. Proměny výtvarných směrů prezentuje na tvorbě širokého spektra osobností; ideje tendencí jsou vysvětlovány na dílech klíčových autorů, jejichž umělecký vývoj je sledován v širším časovém rozpětí. Podstaty projevů jsou objasňovány v kontextu ideového zázemí daného prostředí. Součástí náplně předmětu jsou i návštěvy výstav a přednášky umělců/historiků umění.

Témata

- informel, abstraktní expresionismus;
- nový realismus a pop-art;
- kinetické umění, op-art;
- umění performance, body-art;
- minimalismus;
- konceptuální umění;
- arte povera, instalace;
- land art; sochy a plastiky ve veřejném prostoru;
- nová média, videoart;
- postmodernismus – neoexpresionismus, neo-pop;
- postmodernismus – feministické umění;
- postprodukce;
- malířství a sochařství 21. století;
- environmentální umění 21. století;

Výstupy

Student je schopen vysvětlit podstatu evropských i severoamerických výtvarných tendencí a jejich vývoj od období po druhé světové válce do současnosti. Dovede konkrétní dílo dle charakteristických znaků chronologicky zařadit. Je schopen vysvětlit širší souvislosti každé tendence vzhledem k ideovému a společenskému zázemí sledovaného prostředí, v těchto souvislostech umí dílo i interpretovat. Dovede charakterizovat celkový vývoj tvorby klíčových osobností jednotlivých směrů.

Způsob zakončení

ZKOUŠKA – ústní forma; rozhovor na 3 obecná témata, podmíněn znalostí děl prezentovaných na přednáškách; povinná četba 2 odborných knih;

ZÁPOČET – znalost děl prezentovaných na přednáškách – určení 10 děl; (studentům jsou poskytovány prezentace z každé přednášky).

Literatura základní

FOSTER, Hal – KRAUSSOVÁ, Rosalind – BOIS, Yve-Alain – BUCHLOH, Benjamin H. D., *Umění po roce 1900. Modernismus, antimodernismus, postmodernismus*, [Praha], Slovart 2007. ISBN 978-80-7209-952-8

Literatura doporučená

BOURRIAUD, Nicolas, *Postprodukce. Kultura jako scénář: Jak umění nově programuje současný svět*, Praha, Tranzit 2004. ISBN 80-903452-0-4

DEMPSEY, Amy, *Umělecké styly, školy a hnutí*, [Praha], Slovart 2005. ISBN 80-7209-731-8

- GABLIK, Suzi, *Selhala moderna?*, Olomouc, Votobia 1995. ISBN 80-85885-20-4
- GOLDING, John, *Cesty k abstraktnímu umění. Mondrian, Malevič, Kandinskij, Pollock, Newman, Rothko a Still*, Brno, Barrister & Principal 2003. ISBN 80-86598-48-9
- HUDSON Suzanne, *Contemporary Painting*, London, Thames & Hudson 2021. ISBN 978-0500294635
- CHALUPECKÝ, Jindřich, *Evropa a umění*, Praha, Torst 2005. ISBN 80-7215-264-5
- CHALUPECKÝ, Jindřich, *Úděl umělce. Duchampovské meditace*, Praha, Torst 1998. ISBN 80-7215-050-2
- CHALUPECKÝ, Jindřich, *Umění dnes*, Praha, NČSVU 1966.
- KULKA, Tomáš – CIPORANOV, Denis (eds.), *Co je umění? Texty angloamerické estetiky 20. století*, Praha, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy 2010. ISBN 978-80-87378-46-5
- LIESSMANN, Konrad Paul, *Filozofie moderního umění*, Olomouc, Votobia 2000. ISBN 80-7198-444-2
- MOSZYNSKA Anna, *Sculpture Now*, London, Thames & Hudson 2013. ISBN 9780500204177
- NEWMAN, Barnett, *Umělec – kritik*, ed. KOLÍBAL, Stanislav ed., Praha, Arbor vitae 2003. ISBN 80-86300-18-8
- PACHMANOVÁ, Martina, *Věrnost v pohybu. Hovory o feminismu, dějinách a vizualitě*, [Praha], One Woman Press 2001. ISBN 80-86356-10-8
- POLLOCK, Jackson, *Výroky a rozhovory*, ed. KOLÍBAL, Stanislav, Praha, Arbor vitae 2009. ISBN 978-80-87164-14-3
- POSPISZYL, Tomáš (ed.), *Před obrazem. Antologie americké výtvarné teorie a kritiky*, Praha, Open Society Fund 1998. ISBN 80-238-1296-6
- REZEK, Petr, *Tělo, věc a skutečnost v umění šedesátých a sedmdesátých let*, Praha, Ztichlá klika 2010. ISBN 978-80-903898-5-4
- REZEK, Petr, *Architektonika a protoarchitektura*, Praha, Ztichlá klika 2009. ISBN 978-80-903898-3-0
- SRP, Karel (ed.), *Minimal & Earth & Concept Art*, Praha, Jazzová sekce 1982.
- SYLVESTER, David, *Pět rozhovorů. Smith, Lichtenstein, Serra, Andre, Koons*, Praha, Arbor vitae 2003. ISBN 80-86300-36-6
- ŠEVČÍK, Jiří – MORGANOVÁ, Pavlína – NEKVINDOVÁ, Terezie – SVATOŠOVÁ, Dagmar (eds.), *České umění 1980–2010. Texty a dokumenty*, Praha, Vědecko-výzkumné pracoviště AVU 2011. ISBN 978-80-87108-27-7
- ŠVÁCHA, Rostislav – PLATOVSKÁ, Marie (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění (díl V, 1939–1958)*, Praha, Academia 2005. ISBN 80-200-1390-3
- ŠVÁCHA, Rostislav – PLATOVSKÁ, Marie (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění (díl VI/1, 1958–2000)*, Praha, Academia 2007. ISBN 978-80-200-1487-X
- ŠVÁCHA, Rostislav – PLATOVSKÁ, Marie (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění (díl VI/2, 1958–2000)*, Praha, Academia 2007. ISBN 978-80-200-1488-8
- WARHOL, Andy, *Od A k B a zase zpět*, Zlín, Archa 1990. ISBN 80-900249-0-4